

TEDENSKESKE SLIKE

PRILOGA DOMOVINI

Leto I

V Ljubljani, dne 17. septembra 1926

Stev. 42

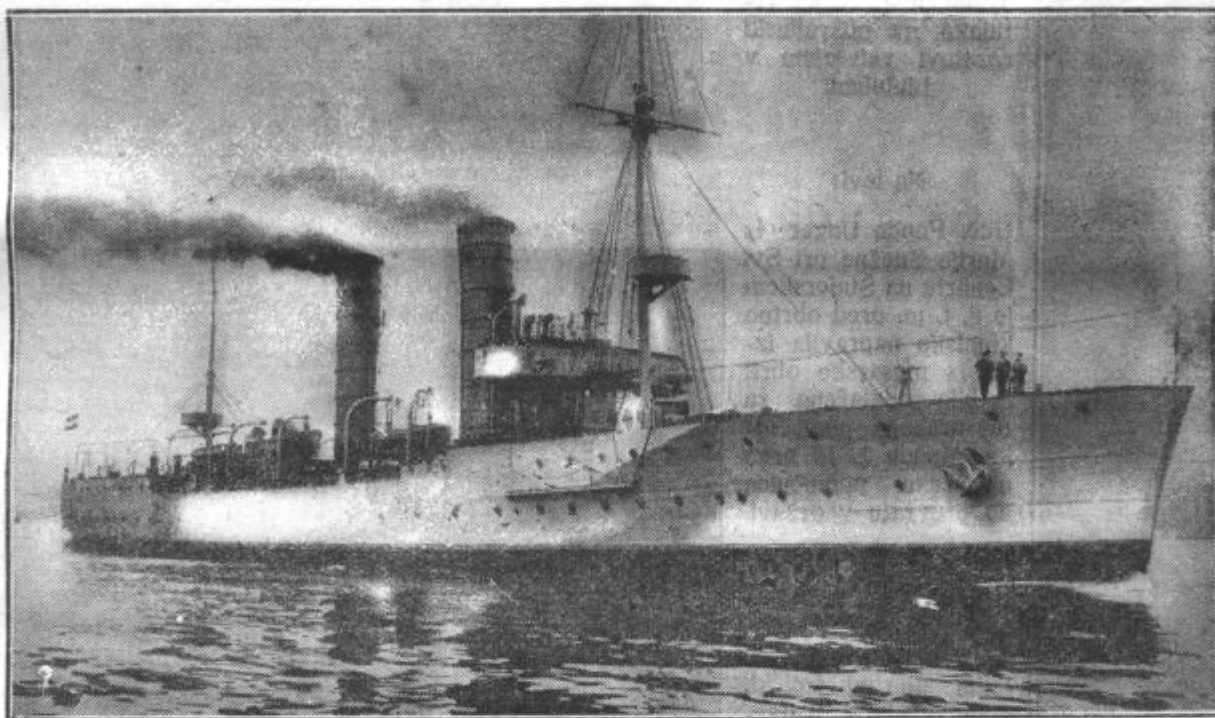
Naša prva križarka

V strašni svetovni vojni so se zaslišale velike besede enega največjih svetovnih mož, predsednika Zedinjenih držav Wilsona, da imajo narodi sami odločiti, kam bodo pripadli.

Slovenci in Hrvati, ki smo stoletja bili pod vladno Nemcev, Madžarov in Italijanov, smo pozdravili te besede z največjim navdušenjem, ker smo se zanesli na zmagovite zaveznike, da bodo pravično določili naše meje tako, da niti en Jugosloven ne bo ostal v tuji državi. Na žalost smo se pa motili v svojem navdušenju. Sosedje so se polakomnili naše

zemlje in odtrgali so nam velike dele našega ozemlja. Kako bridko je bilo slišati, da zgubimo Trst, ki po naravni legi in po narodnostnih razmerah pripada gotovo le nam. Tolažili smo se, da nam ostane Reka, toda žal, po sebičnih dejanjih naših sosedov smo izgubili tudi to, tako, da nimamo pravzaprav nobene popolnoma izgrajene lastne luke v gornjem Jadranu in smo precej odvisni od italijanskega pomorstva. Prav tako pa se nam je godilo tudi glede vojnih ladij. Dobili smo velik del morja in gotovo bi nam pri-

padal tudi precejšen del bivše avstrijske vojne mornarice, ki je bila izgrajena s pomočjo hrvatskih, dalmatinskih, bosanskih in slovenskih žuljev. Nadalje pa so naši bratje Srbi, ki so sorazmerno največ trpeli med vojno, tudi zaslužili, da se jih odškoduje tem potom. Toda ne, drugi svetovni izkoriščevalci so večji del brodovja pograbili in odvedli iz našega vodovja, nam pa so pustili le nekaj manjših ladij. Pa kaj smo hoteli, ukloniti smo se morali pogodbam in sklepom večjih narodov.

Našo vojno mornarico, ki poseduje izbrane svetovno znane mornarje so naši mornariški častniki takoj organizirali in v vsej državi se je pričelo zanimanje za pomorstvo. Lepe uspehe je dosegla tudi naša vrla Jadranska Straža. Najbolj razveseljivo za nas vse, posebno pa za naše pomorščake, pa je dejstvo, da smo si sami nabavili veliko ladjo križarko in sicer smo jo dobili deloma kot reparacijo t. j. na račun vojne odškodnine iz Nemčije. Dospela je 3. t. m. v našo vojno luko v Boko Kotorsko. Ta ladja sicer ni nova, vendar pa je dobro zgrajena in ima znatno brzino. Našo prvo križarko so imenovali v Nemčiji Niobe in je bila l. 1899 spuščena v morje. Dolga je 104 m, široka 11,8 m, gazi 5

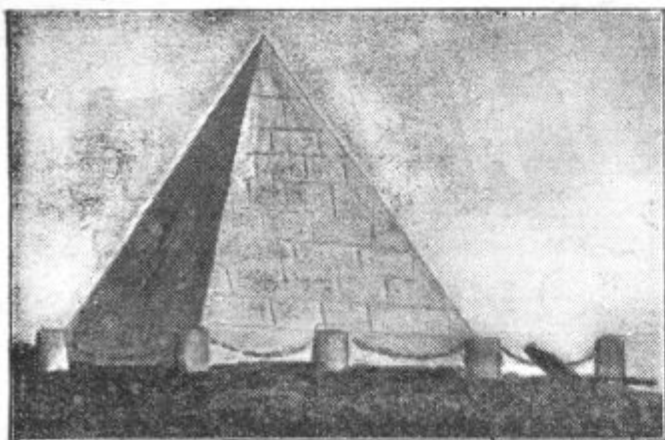
metrov globoko in nosi 2600 ton. Kovni oklop je debel 50 mm, stroji imajo 8800 konjskih sil, vozi pa z brzino 21 morskih milj na uro. Na ladij je prostora za 300 mož. Topov nima še, opremili jo bomo doma in upajmo, da bo prihodnje leto lahko izplavala popolnoma opremljena pod našo zastavo v širni svet. Naša prva križarka nosi ime »Dalmacija«, krščenje pa bomo praznovali šele kasneje. Dalmacijo bodo preuredili v šolsko ladjo, kjer se bodo vežbali naši pomorščaki tudi za druge naše vojne ladje, ki si jih bomo nabavili prej ali slej. Izpopolnili in zavarovali se bomo tudi na morju proti našim pohlepni sosedom in tako za bodoče preprečili njih izredno grabeljivost.

Pa ne samo pri vojni mornarici tudi v ostalem pomorstvu smo že mnogo napredovali in posedujemo več prav lepih velikih trgovskih ladij, ki so izredne važnosti za naše gospodarstvo.

Nadalje pa smo izvedeli baš v zadnjih dneh, da kmalu pričnejo graditi veliko jadransko železnico, ki bo vezala našo državno prestolico z morjem pri Splitu.

Pa tudi luke urejujejo, tako, da bomo tudi v tem postali neodvisni od tujcev in bomo lahko nemoteno trgovali z vsem svetom. Šele potem bo mogoče znatno izboljšati naše gospodarstvo in naše notranje razmere.

»Kamen do kamna palača, zrna do zrna pogača.«

Spomenik v svetovni vojni v Dubrudži ob Črnem morju padlim jugoslovenskim dobrovoljcem, katerega so povodom desetletnice bojev odkrili v Medžidiji v Rumuniji z največjimi svečanostmi ob navzočnosti zastopnikov naše in rumunske vlade, 500 naših dobrovoljcev in ogromne množice naroda.

Kongres jugoslovenskih pravnikov je zadnje tri dni minulega tedna v Ljubljani združil 2000 sodnikov, vseučiliških profesorjev prava, odvetnikov in notarjev iz vse države k važnim posvetovanjem o ureditvi našega prava. Na sliki vidimo na sredi predsedstvo kongresa in sicer na levi dr. Polića iz Zagreba, podpredsednika minulega zborovanja in novoizvoljenega predsednika prihodnjega kongresa, na sredi sedi predsednik dr. Danilo Majaron iz Ljubljane, na desni pa podpredsednik dr. Arangjelović iz Beograda.

Na desni:

Tobogan in velika vrtiljaka na pokrajinski razstavi velesejma v Ljubljani.

Na levi:

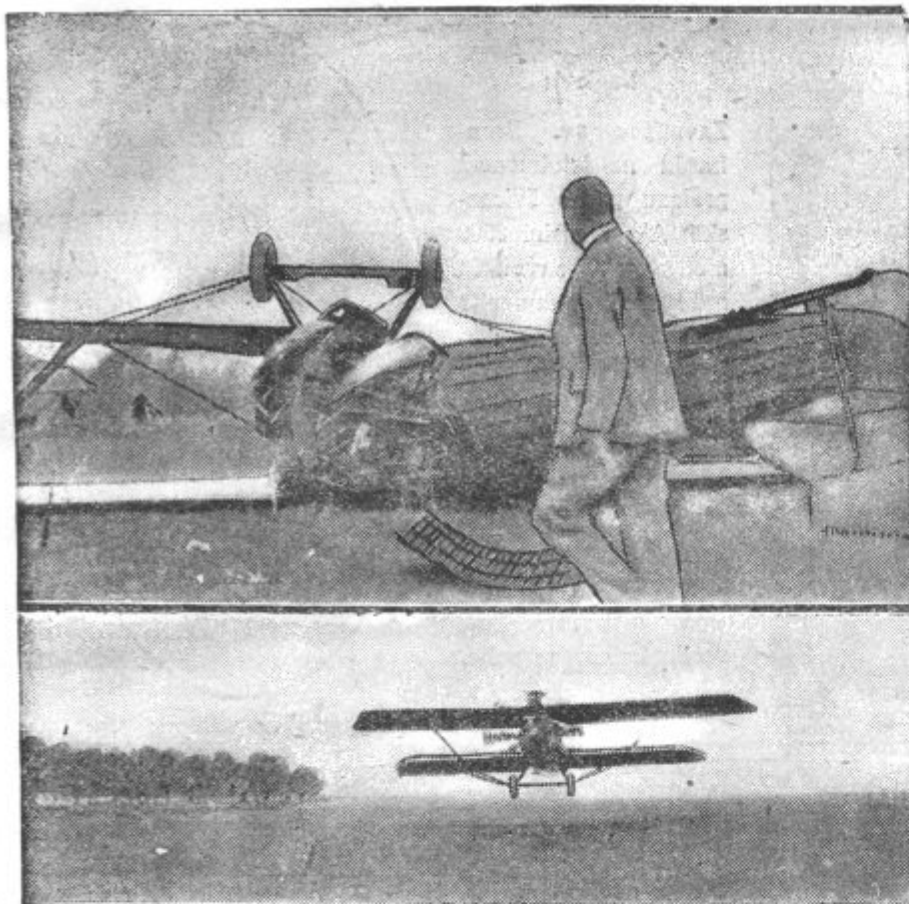
Gdč. Pepca Unger iz Marije Snežne pri Sv. Lenartu na Štajerskem je 8. t. m. pred obrtno komisijo napravila izpit iz mesarske obrti in bila proglašena za mesarskega pomočnika. Menda je to prva mesarska pomočnica po prevratu v državi.

Na desni:

Štiriletna krava s 6 tedni starimi trojčki, enim junčkom in dvema teličkama. Na sliki vidimo kravo z 200 kg težkimi trojčki in lastnikom Ivanom Bregarjem iz Izlak.

Dirkači kolesarskega kluba »Sava« preč tekmo Ljubljana — Tržič — Ljubljana.

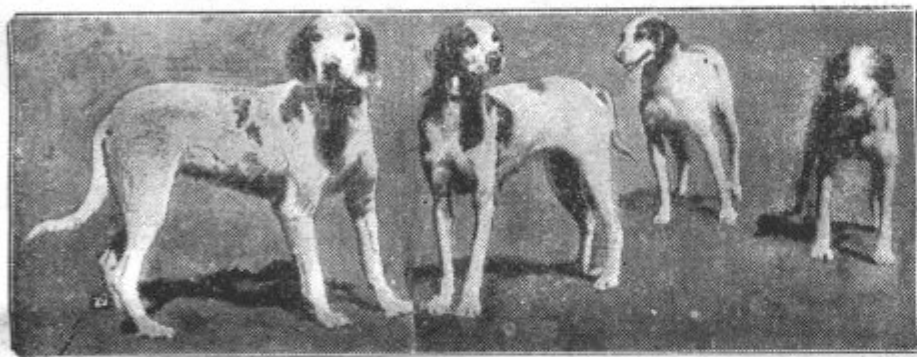
Na desni:

Poljski zunanji ministar Skrzynski, ki vzame za ženo hčerko »kralja avtomobilov« Forda in priženi 300 milijonov dolarjev ali 17 milijard dinarjev.

Na levi:

Slika s prvih letalskih tekmah v državi, katero so priredili vojaški letalci iz Novega Sada v Skoplje in odtod v Zagreb ter nazaj v Novi Sad t. j. 1300 km daleč. Zmagal je pilot kapetan Bajdak s kap. Cenčičem, ki je za pot rabil pičlih osem ur, drugi je bil pa narednik Jaklič. Spodaj na sliki vidimo prihod Bajdakovega letala v Zagreb. Zgoraj pa razbito letalo por. Pajevića, ki se pa ni smrtno ponesrečil, a drugih nesreč sploh ni bilo. Tekma, pri kateri so še posebno odlikovali Slovenci, je pokazala, da naši letalci ne zaostajajo v izvežbanosti za avijatikami tujih držav in da se nam tudi v zraku ni bati sovražnika.

Na desni dva dolgodelaka jazbečarja, na levi pa skupina odlikovanih domačih lovskih psov na pokrajinski razstavi v Ljubljani.

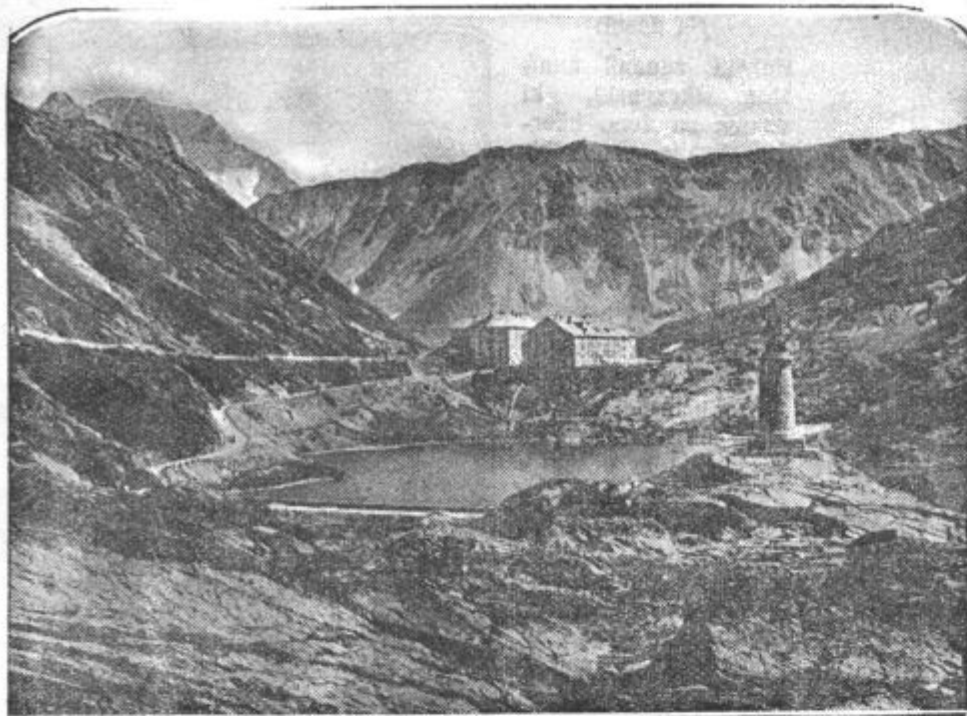
Na levi:

Čreda gamsov pri počitku v naših planinah. Tako številne skupine divjih koz so pa le še redka prikazen, ker so živali zelo preplašene in tudi že iztrebljene. Potrebno bi bilo, da se določi strogo zavarovan predel naših planin, kjer bi bil lov popolnoma prepovedan.

Na desni:

Volkulja, ki je po Kočevskem pri belem dnevu odnašala ovce in koze ljudem izpred nosa. Na sliki vidimo drž. gozdarja Draga Lesjaka, ki je to nevarno zver ubil pri lovskem pogonu.

Na levi:

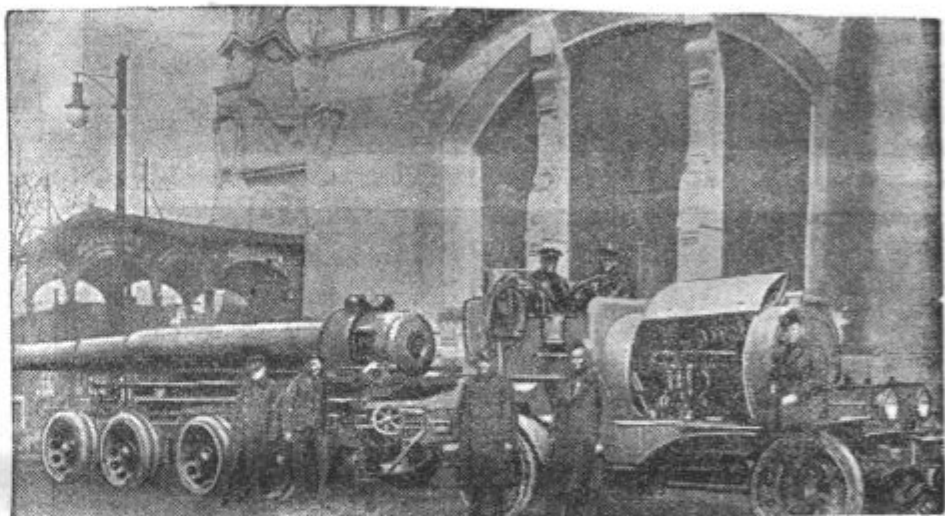
Zavetišče sv. Bernharda na istoimenem prelazu preko švicarskih Alp v višini 2500 metrov. V zavetišču rede menihi znamenite bernhardinske pse, ki iščejo in rešujejo v snegu zašle popotnike.

Na desni:

Pes na motornem kolesu, ki spremlja svojega gospodarja povsod, kamor se pelje.

Hči znamenitega pisatelja povesti o Indijancih Cooperja, ki ji poglavar Indijancev polaga na glavo pokrivalo iz ptičjih peres v znamenje, da je sprejeta v indijansko pleme.

Velikanski top češkoslovaške vojske, ki ga pa ne prevažajo konji, pač pa avtomobil. Čehoslovaki baje nameravajo v kratkem vse konje za prevoz težkih topov zamenjati s takimi motornimi vlačilci ali traktorji.

Na desni:

Domačin in domačinka iz rodu Bara na otoku Madagaskarju v Afriki.

Na levi:

Lov na morske slone v Indijskem oceanu. Zgoraj vidimo Kerguelen, kjer žive morski sloni, ki ga vidimo na srednji sliki. Ta žival je sesalec, ki pa živi v morju kakor ribi podobni kit, tulenj, mrož in drugi njegovi sorodniki. Spodaj na levi: morski slon na preži pred lovci; v sredini se žival plazi na suho, na desni pa vidimo mladiča.

